

ASPECTE DEFINITORII PRIVIND REGIMUL JURIDIC APLICABIL REGNULUI ANIMAL

Igor TROFIMOV,
doctor în drept, conferențiar universitar
Evghenia GUGULAN,
doctorandă

DEFINITIONAL ASPECTS OF THE LEGAL REGULATION CONCERNING THE ANIMAL KINGDOM

Igor TROFIMOV,
PhD, associate professor
Evghenia GUGULAN,
PhD student

Mediul reprezintă elementul obligatoriu al supraviețuirii omului, din care motiv protecția mediului, în general, și a factorilor acestuia, în special, trebuie să fie una dintre principalele preocupări ale omenirii. Multiplicarea fără întrerupere a fenomenului poluării la scara întregii societăți nu poate fi trecută cu vederea. În măsura în care dezvoltarea economică mondială nu se situează pe linia acestor cerințe, există pericolul real al dăunării grave a diferiților factori de mediu cu consecințe periculoase pentru viața și sănătatea omului, pentru floră și faună.

De altfel, prin studiul respectiv am încercat să abordăm principalele problematice întâlnite în contextul identificării reglementărilor specifice regnului animal. Cu certitudine putem afirma, că instituția respectivă constituie un subiect de cercetare întotdeauna actual și necesar, în vederea amplificării și aprofundării studiilor realizate la acest compartiment.

Cuvinte-cheie: regn animal, mediu, resurse naturale, lume animală, faună terestră și acvatică, animale sălbatice supuse vânatului.

The environment is the key element of human survival, which is why the protection of the environment in general and its factors in particular must be one of the main concerns of mankind. The uninterrupted growth of pollution on a society-wide scale cannot be ignored. If global economic development does not keep pace with these requirements, there is a real danger of serious damage to various environmental factors with dangerous consequences for human life and health, flora and fauna.

In this study, we have tried to address the main problems encountered in the context of identifying the specific regulations for the animal kingdom. We can certainly affirm that this institution is a subject of research that is always current and necessary, in order to amplify and deepen the studies carried out in this area.

Keywords: animal kingdom, environment, natural resources, animal world, terrestrial and aquatic fauna, wild animals subject to hunting.

„Numai buna interpretare a existenței generează buna existență”.

Cristinel Maziliu

„Only good interpretation of existence generates good existence”.

Cristinel Maziliu

Introducere. În accepțiunea tradițională, prin „mediu” se înțelege ansamblul de condiții și elemente naturale ale Terrei: aerul, apa, solul, subsolul, aspecte caracteristice peisajului, toate straturile atmosferice, toate materiile organice și anorganice, precum și ființele vii, sistemele naturale în interacțiune, calitatea vieții și condițiile care pot influența bunăstarea și sănătatea omului. Despre noțiunea de mediu nu

Introduction. In the traditional understanding, „environment” is understood to mean all the natural conditions and elements of the Earth: air, water, soil, subsoil, landscape features, all atmospheric layers, all organic and inorganic materials, as well as living things, interacting natural systems, quality of life and conditions that can influence human well-being and health. The concept of environment can

se poate vorbi decât cu referire la om, deoarece el ocupă poziția centrală în mediul natural și artificial, fiind luate în calcul interesele firești de a trăi într-un mediu sănătos și echilibrat din punct de vedere ecologic.

Metode și materiale aplicate. În cadrul acestei cercetări științifice, preeminent au fost utilizate metodele: de analiză, istorică, comparativă. De asemenea, au fost aplicate și alte metode eficiente de cercetare, după cum urmează: de sinteză logică și dialectică, normative, structural-sistematică, juridic-comparativă ș.a..

Rezultate obținute și discuții. În literatura de specialitate pe larg sunt utilizate noțiunile de natură și mediu, acestea considerându-se a fi sinonime. Venim să precizăm în acest context că termenul de „natură” privește un ansamblu de factori abiotici (cum ar fi apa, aerul, solul, subsolul) și biotici (corespunzător fauna și flora) ale mediului, ultimul în acest sens include și omul. Iar termenul „mediu” cuprinde totalitatea factorilor naturali și antropogeni, inclusiv fenomenele antropice, exceptând obiectul, fenomenul sau un alt obiectiv la care acesta se raportează [19, p.9].

La rândul său, mediul biotic se află sub influența unor factori negativi de origine antropică, ca de exemplu supraexploatarea resurselor biologice naturale și poluarea, precum și de origine naturală, cum ar fi seceta, inundațiile, cutremurele. Periclitarea biodiversității de natură antropică sau naturală constituie un proces durabil. Dacă împotriva factorilor distructivi de natură antropică se poate lupta, atunci împotriva factorilor naturali deseori omul este neputincios.

Ca urmare, atitudinea omului față de biodiversitate este necesar de a fi orientată în direcția protecției, conservării, monitorizării și folosirii raționale la nivel regional și internațional pe baza principiilor privind dezvoltarea durabilă.

Protecția și folosirea rațională a mediului constituie o problemă de importanță globală, care trebuie să devină o prioritate națională, deoarece vizează în mod direct condițiile de viață și sănătatea populației, realizarea intereselor economice, precum și capacitățile de dezvoltare durabilă a societății.

Realizând o retrospectivă a cadrului normativ autohton privind protecția mediului, pu-

only be spoken of with reference to man, since he occupies the central position in the natural and man-made environment, and the natural interests of living in a healthy and ecologically balanced environment are taken into account.

Methods and materials applied. In the research of this specific institution, the methods of analysis, historical, comparative were used preeminently. However, while classical research methods were used, other effective research methods were also applied as follows: logical and dialectical synthesis, normative, structural-systematic, legal-comparative, and other methods of scientific knowledge.

Basic content. In the literature the terms nature and environment are widely used and are considered to be synonymous. In this context, we would like to point out that the term „nature” refers to a set of abiotic (such as water, air, soil, subsoil) and biotic (corresponding to fauna and flora) factors of the environment, the latter including man. In turn „environment” encompasses the totality of natural factors, and anthropogenic ones, including anthropogenic phenomena, excluding the object, phenomenon or other objective to which it relates [19, p.9].

In turn, the biotic environment is under the influence of negative anthropogenic factors, such as overexploitation of natural biological resources and pollution, as well as natural factors, such as drought, floods, earthquakes, actions and phenomena that irreversibly compromise. Biodiversity loss by man-made or natural causes is a sustainable process. While man-made destructive factors can be combated, natural factors are often beyond man's control.

As a result, human attitudes towards biodiversity need to be geared towards protection, conservation, monitoring and wise use at regional and international level on the basis of sustainable development principles.

The protection and wise use of the environment is an issue of global importance, which must become a national priority as it directly affects the living conditions and health of the population, the achievement of economic interests and the capacity for sustainable development of society.

Looking back at the domestic regula-

tem constata că aceasta a fost legiferată odată cu adoptarea Legii privind protecția mediului înconjurător [2] la 16.06.1993, ulterior consolidată prin Constituție, adoptată la 29.07.1994 [1], în consecință fiind adoptată Legea regnului animal din 27.04.1995 [3].

Se consacră că protecția mediului constituie o prioritate națională, care vizează în mod direct condițiile de viață și sănătatea populației, realizarea intereselor economice și social-umane, precum și capacitățile de dezvoltare durabilă a societății pe viitor [2].

Existența unui mediu curat contribuie incontestabil la asigurarea drepturilor fundamentale ale omului prevăzute de Constituția Republicii Moldova [1, art.37]: dreptul la un mediu înconjurător sănătos. Aceasta implică păstrarea calității principalelor componente ale mediului (aerul, apa, solul, flora și fauna), în condițiile unei dezvoltări durabile.

Conform unor opinii doctrinare, resursele naturale constituie „totalitatea elementelor naturale ale mediului ce pot fi folosite în activitatea umană: resurse neregenerabile-minerale, combustibili fosili; regenerabile – apă, aer, sol, floră, faună sălbatică, inclusiv cele inepuizabile: energia solară, eoliană, geotermală și energia valurilor” [18, p.48]. Legiuitorul moldovean [4, art.1] definește resursele naturale ca fiind „obiectele, fenomenele, condițiile naturale și alți factori, utilizabili în trecut, prezent și viitor pentru consum direct sau indirect, care au valoare de consum și contribuie la crearea de bunuri materiale și spirituale” și le divide în renovabile și nerenovabile. Din conținutul acestei legi putem desprinde, că în categoria resurselor naturale destinate exploataării, resurselor naturale de rezervă și resurselor naturale protejate sunt incluse speciile de animale sălbatice. Ca urmare, lumea animală, ca parte componentă a biodiversității, constituie o categorie a resurselor naturale de regulă regenerabile, care sunt supuse unui regim de reglementare juridică complexă.

Lumea animală, ca un component de bază al biodiversității a unui ecosistem natural joacă un rol important în menținerea echilibrului ecologic. Un șir de specii de animale servesc drept surse pentru obținerea unor materii prime industriale, medicinale, produselor alimentare și altor valori materiale, necesare pentru

tory framework for environmental protection, we can see that it began with the adoption of the Environmental Protection Act [2] on 16.06.1993, which was subsequently consolidated by the Constitution adopted on 29.07.1994 [1], and consequently the Animal Kingdom Act of 27.04.1995 [3].

It is established that the protection of the environment is a national priority, which directly concerns the living conditions and health of the population, the achievement of economic and social-human interests, as well as the capacity for sustainable development of society in the future [2].

The existence of a clean environment unquestionably contributes to ensuring the fundamental human rights laid down in the Constitution of the Republic of Moldova [1, art.37]: the right to a healthy environment. This implies preserving the quality of the main components of the environment (air, water, soil, flora and fauna), in conditions of sustainable development.

According to some doctrinal opinions, natural resources constitute „the totality of the natural elements of the environment that can be used in human activity: non-renewable resources - mineral, fossil fuels; renewable - water, air, soil, flora, wildlife, including inexhaustible - solar, wind, geothermal and wave energy” [18, p. 48]. The Moldovan legislator [4, art.1] defines natural resources as: „those objects, phenomena, natural conditions and other factors, usable in the past, present and future for direct or indirect consumption, which have consumption value and contribute to the creation of material and spiritual goods” and divides them into renewable and non-renewable natural resources. From the content of this law, we can deduce that the category of natural resources intended for exploitation, reserve natural resources and protected natural resources also includes wild animal species. As a result, the animal world, as part of biodiversity, is also a category of natural resources that are usually renewable and subject to a complex legal regulatory regime.

The animal world, as a basic component of the biodiversity of a natural ecosystem, plays an important role in maintaining ecological

satisfacerea cerințelor populației și ale economiei naționale. Alte specii sunt utilizate în scopuri științifice, cultural-educative și estetice. Cu siguranță putem afirma, că lumea animală constituie un element structural complex al resurselor naturale ce ar trebui în mod insistent să se bucure de un regim de folosire și protecție durabilă.

Locul specific al regnului animal ca parte indispensabilă a mediului natural este determinat de dependența lui față de mediul de supraviețuire (habitat) în hotarele cărora există un organism sau altul. Drept consecință, protecția regnului animal în toate cazurile este înfăptuită în două direcții principale [21, p.161]:

-- Protecția mediului de existență (a habitatului) a diferitelor specii de animale de impurificare, deteriorare, extenuare;

-- Protecția nemijlocită a speciilor de animale de exterminare, epuizare, inclusiv crearea condițiilor normale de reproducere.

O creștere calitativă importantă în domeniul folosirii și protecției regnului animal formează Convenția de la Rio de Janeiro privind conservarea diversității biologice [7]. Scopul primordial al Convenției este de a promova protecția ecosistemelor și habitatelor naturale, precum și menținerea de specii viabile în mediul natural, reabilitarea și restabilirea ecosistemelor degradate și luarea de măsuri pentru protecția speciilor amenințate cu dispariția, statele semnatare angajându-se:

a) să stabilească zone protejate;

b) să integreze problemele biologice în sistemele de dezvoltare pe plan național;

c) să asigure întregii comunități umane avantajele ce decurg din utilizarea resurselor genetice;

d) să asigure transferul de tehnologii biologice de la țările dezvoltate spre cele în curs de dezvoltare, în vederea ameliorării plantelor și animalelor cu rol economic.

Sub influența factorilor umani, diversitatea regnului animal, spre regret, se află în diminuare continuă. Din fauna sălbatică a Republicii Moldova prin sistemul actelor legislative existente din domeniul respectiv sunt ocrotite circa 14800 de specii de animale (461 de vertebrate și 14339 de nevertebrate). Vertebratele includ 70 de specii de mamifere, 281 de specii de pă-

balance. A number of animal species serve as sources of industrial raw materials, medicines, food and other material values needed to satisfy the population and the national economy, other species are used for scientific, cultural-educational and aesthetic purposes. We can certainly state that the animal world constitutes a complex structural element of natural resources that should be protected and used in a sustainable way.

The specific place of the animal kingdom as an indispensable part of the natural environment is determined by its dependence on the survival environment (habitat) within which one organism or another exists. As a consequence, the protection of the animal kingdom in all cases is carried out in two main directions [21, p.161]:

- Protection of the environment of existence (habitat) of different species of animals from impurification, deterioration, exhaustion;

- Direct protection of animal species from extermination, exhaustion, including the creation of normal conditions for reproduction.

An important qualitative step forward in the use and protection of the animal kingdom is the Rio de Janeiro Convention on the Conservation of Biological Diversity [7]. The Convention's overarching aim is to promote the protection of ecosystems, natural habitats and the maintenance of viable species in the wild, to rehabilitate and restore degraded ecosystems, and to take measures for the protection of endangered species, with signatory states committing themselves:

a) to establish protected areas;

b) to integrate biological issues into national development systems;

c) to ensure that the benefits arising from the use of genetic resources accrue to the whole human community;

d) ensure the transfer of biological technologies from developed to developing countries for the improvement of economically useful plants and animals.

Under the influence of human factors, the diversity of the animal kingdom is, regrettably, in continuous decline. The system of existing legislation in this field protects about 14800 species of animals (461 vertebrates and

sări, 14 specii de reptile, 14 specii de amfibieni și 82 de specii de pești.

Factorii antropici și climaterici din ultimii 10-20 de ani au acționat nefavorabil asupra faunei autohtone. Multe din speciile faunistice au devenit relativ rare sau sunt pe cale de dispariție și necesită măsuri speciale de protecție. Reieșind din aceste considerente a fost reeditată Cartea Roșie [25] a Republicii Moldova în care sunt incluse 116 specii de animale: mamifere - 14, păsări - 39, reptile - 8, amfibieni - 1, pești - 12, ciclostomate - 1, insecte - 37, crustacee - 1, moluște - 3 (față de 29 de specii incluse în ediția precedentă a Cărții Roșii).

Legislația în vigoare reglementează relațiile în domeniul protecției și folosirii animalelor sălbatice (mamifere, păsări, reptile, amfibieni, pești, insecte, crustacee, moluște etc.) care supraviețuiesc în mod natural pe uscat, în apă, în atmosferă sau în sol, populând permanent sau temporar teritoriul republicii [3, art.1, alin 2]. Relațiile în domeniul protecției și folosirii animalelor domestice, precum și a animalelor sălbatice întreținute în captivitate sau semicaptivitate în scopuri economice, științifice, cultural-educative și estetice de asemenea sunt reglementate de Legea cu privire la regnul animal, precum și de un ansamblu vast de acte normative din domeniul respectiv.

În literatura de specialitate sunt utilizate diverse noțiuni cum ar fi regn animal, lumea animală, lumea sălbatică sau fauna sălbatică, fauna de interes cinegetic, etc. În vederea excluderii câtorva interpretări greșite venim cu ideea de a face anumite precizări de ordin terminologic.

Făcând referințe la doctrinarii ruși S.A. Bogoliubov [9, p.318], B.V. Erofeev [14, p. 501], R.K. Gusev [10, p.128], observăm că sunt utilizate noțiuni de lumea sălbatică, lumea animală, fauna sălbatică în mod interschimbabil.

Autorul român Ernest Lupan [17, p.397-402] în lucrările sale utilizează conceptele de faună terestră, animal sălbatic și de fond cinegetic. Daniela Marinescu [18, p.291-296] utilizează noțiunea de faună terestră și acvatică, animale sălbatice supuse vânatului.

În lucrările autorilor autohtoni Pavel Zamfir [21, p.160], Igor Trofimov [20, p.291], Grigore Ardelean, Andrian Crețu sunt utilizate

14339 invertebrates) from the wild fauna of the Republic of Moldova. Vertebrates include 70 mammal species, 281 bird species, 14 reptile species, 14 amphibian species and 82 fish species.

Anthropogenic and climatic factors over the last 10-20 years have adversely affected native fauna. Many wildlife species have become relatively rare or endangered and require special protection measures. Based on these considerations, the Red Book [25] of the Republic of Moldova has been re-edited and includes 116 animal species: mammals - 14, birds - 39, reptiles - 8, amphibians - 1, fish - 12, cyclostomatous - 1, insects - 37, crustaceans - 1, mollusks - 3 (compared to 29 species included in the previous edition of the Red Book).

The legislation in force regulates relations in the field of protection and use of wild animals (mammals, birds, reptiles, amphibians, fish, insects, crustaceans, mollusks, etc.) that survive naturally on land, in water, in the atmosphere or in the soil, permanently or temporarily inhabit the territory of the republic [3, art.1]. The relations in the field of protection and use of domestic animals, as well as wild animals kept in captivity or semi-captivity for economic, scientific, cultural-educational and aesthetic purposes are also regulated by the Law on the animal kingdom as well as by a wide set of normative acts in this field.

In the literature, various terms are used, such as animal kingdom, animal world, wild world or wild fauna, fauna of hunting interest, etc. In order to avoid some misinterpretations, we would like to make some terminological clarifications.

Referring to the Russian doctrinaires Bogoliubov S.A. [9, p.318], Erofeev B.V. [14, p. 501], Gusev R.K. [10, p.128] we note that the notions of wild world, animal world, wild fauna are used interchangeably.

The Romanian author Ernest Lupan [17, p.397-402] in his works uses the concepts of terrestrial fauna, wild animal and game background. Daniela Marinescu [18, p.291-296] uses the notion of terrestrial and aquatic fauna, wild animals subject to hunting.

In the works of national authors Pavel Zamfir [21, p.160] and Igor Trofimov [20,

noțiunile de regn animal, faună terestră și acvatică, lume animală.

Potrivit dicționarului explicativ al limbii române, noțiunea de „regn” desemnează cea mai mare categorie sistematică în biologie, fiecare dintre cele trei diviziuni ale corpurilor din natură: animal, vegetal și mineral. Corespunzător, regnul animal constituie cea mai mare categorie sistematică în biologie, totalitatea unor specii de animale care viețuiesc în mod natural pe uscat, în apă, în atmosferă sau în sol, inclusiv monocelulare, nevertebrate și cordate.

Prin faună se înțelege totalitatea animalelor de pe tot globul pământesc, dintr-o anumită regiune, de pe un teritoriu dat sau dintr-o anumită epocă geologică, constituită în urma unui proces istoric de evoluție. Termenul faună denumește și diferite grupe de animale – mamiferele, păsările domestice și sălbatice, albinele, peștii, viermii de mătase etc. [16, p.156]

În sens larg, noțiunea de faună desemnează totalitatea animalelor (sălbatice sau domestice) de pe întreaga planetă, de pe un teritoriu determinat sau dintr-o anumită epocă geologică, constituită în urma unui proces istoric de evoluție. Deosebim fauna terestră și fauna acvatică. Termenul de faună terestră întrunește diferite grupe de animale terestre, cum ar fi: mamiferele, păsările domestice și sălbatice, albinele, viermii de mătase etc. [17, p.397]

Din categoria faunei terestre putem distinge fauna domestică, alcătuită din animale domestice, fauna cinegetică, alcătuită din animale de interes vânătorească, și fauna sălbatică, alcătuită din animalele sălbatice [13, p.117], fiecare categorie având un regim de reglementare juridică particulară.

Noțiunea de viață sălbatică semnifică toate formele de viață care nu depind direct de om: atât viața animală, cât și vegetală [11, p.117].

Concluzionăm că noțiunea de faună este una mai largă după sens, cuprinzând celelalte categorii de concepte, cum ar fi regnul animal, lumea animală, fauna terestră, fauna acvatică, fauna domestică, fauna cinegetică.

Astfel, în Legea cu privire la regnul animal este menționată noțiunea regnului animal care și am expus-o mai sus, însă nu este clară situația animalelor domestice, cu privire la care

p.291], Grigore Ardelean, Andrian Cretu the notions of animal kingdom, terrestrial and aquatic fauna, animal world is used.

According to the explanatory dictionary of the Romanian language, the notion of „kingdom” designates the largest systematic category in biology, each of the three divisions of bodies in nature: animal, vegetable and mineral. Correspondingly, the animal kingdom is the largest systematic category in biology, the totality of species of animals living naturally on land, in water, in the atmosphere or in the soil, including monocellular, invertebrates and chordates.

Fauna means the totality of animals throughout the world, in a given region, territory or geological epoch, formed as a result of a historical evolutionary process. The term fauna also denotes different groups of animals – mammals, domestic and wild birds, bees, fish, silkworms, etc. [16, p.156] In a broad sense, the notion of fauna denotes the totality of animals (wild or domestic) from all over the planet, from a given territory or from a given geological epoch, constituted as a result of a historical process of evolution. We distinguish between terrestrial fauna and aquatic fauna. The term terrestrial fauna includes different groups of terrestrial animals, such as mammals, domestic and wild birds, bees, silkworms, etc. [17, p.397].

As a consequence, within the category of terrestrial fauna we can distinguish domestic fauna, made up of domestic animals, game fauna, made up of animals of hunting interest and wild fauna, made up of wild animals [13, p.117], each category having a particular legal regulation regime.

The notion of wildlife means all forms of life that do not depend directly on humans: animal and plant life [11, p.117].

As a consequence, we conclude that the notion of fauna is a broader one in the sense that it encompasses other categories of concepts such as the animal kingdom, the animal world, terrestrial fauna, aquatic fauna, domestic fauna, game fauna.

Thus, in the Law on the animal kingdom, the concept of the animal kingdom is mentioned, which we have explained above, but

regăsim doar sintagma că „relațiile în domeniul protecției și folosirii animalelor domestice întreținute în captivitate sau semicaptivitate în scopuri economice, științifice, cultural-educative și estetice, sunt reglementate de legislația respectivă” [3, art.1 alin.2]. Din contextul Legii menționate reiese că „regnul animal este proprietate publică”, iar cadrul normativ privind statutul animalelor domestice e parțial neglijat, fiind reglementat doar de prevederile Codului civil al Republicii Moldova.

Drept consecință, obiect al relațiilor de protecție și folosire a regnului animal sunt animalele sălbatice care viețuiesc în mod natural pe uscat, în apă, în atmosferă sau în sol, populază permanent sau temporar teritoriul țării, cu excepția speciilor atribuite la categoria dăunătorilor [21, p.161].

Făcând referință la alte acte normative de specialitate, într-adevăr putem afirma că este reglementat regimul folosirii animalelor domestice mai cu seamă în scopuri științifice și estetice și mai puțin economice. În general în legislația autohtonă nu există un act normativ care ar stabili cu precizie sporită: statutul juridic al animalelor domestice; ce categorii de animale pot fi incluse în această listă; întocmirea unei astfel de liste; ducerea evidenței acestora; folosirea și protecția juridică a acestora; stabilirea sancțiunilor în cazul unui comportament crud față de acestea, etc. De aceea, este logică propunerea de a perfecta baza legislativă existentă cu inducerea unor completări și schimbări semnificative.

Vizavi de cele menționate mai sus, drept exemplu poate servi doctrina și legislația României, unde este expusă o clasificare certă a protecției și folosirii animalelor în următoarele instituții:

1. Protecția juridică și folosirea animalelor sălbatice,
2. Protecția juridică și folosirea animalelor domestice,
3. Protecția juridică și folosirea păsărilor [17, p.342].

Autorul român Ernest Lupan [16, p.242] definește animalele sălbatice drept „acele care nu au fost domesticite sau îmblânzite; acestea există și trăiesc, în principiu, fără intervenția omului...”, pe când cele domestice sunt „cele animale care au fost domesticite sau îmblânzi-

the situation of domestic animals is not clear, we only find the phrase that „relations in the field of protection and use of domestic animals kept in captivity or semi-captivity for economic, scientific, cultural-educational and aesthetic purposes are regulated by the respective legislation” [3, art.1 para.2]. From the context of the mentioned Law, it appears that: „the animal kingdom is public property”, the normative framework on the status of domestic animals being partially neglected, being regulated only by the provisions of the Civil Code of the Republic of Moldova.

As a consequence, the object of the protection and use relationships of the animal kingdom are wild animals living naturally on land, in water, in the atmosphere or in the soil, permanently or temporarily populating the territory of the country, except for species assigned to the pest category [21, p.161].

Referring to other specialized legislation, we can indeed state that the regime governing the use of domestic animals is regulated mainly for scientific and aesthetic purposes and less for economic purposes. In general, there is no legislation in the national legislation that would establish with greater precision the legal status of domestic animals, which categories of animals can be included in this list, the drawing up of such a list, the keeping of records, their use and legal protection, the establishment of sanctions in case of cruel behavior towards them, etc. Therefore, it is logical to propose to perfect the existing legislative basis by introducing additions and sensible changes.

The above can be used as an example in the doctrine and legislation of Romania, where a clear classification of the protection and use of animals is set out in the following institutions:

1. Legal protection and use of wild animals,
2. Legal protection and use of domestic animals,
3. Legal protection and use of birds [17, p.342].

The Romanian author Ernest Lupan [16, p.242] defines wild animals as: „those that have not been domesticated or tamed; they exist and live, in principle, without human interven-

te, ele trăiesc pe lângă casă și satisfac nevoi ale omului sub formă de hrană ori servesc la executarea unor munci sau la agrement”.

Doctrina rusă face o delimitare concludentă dintre regimul juridic aplicabil animalelor sălbatice de interes vânătorească și animalelor domestice care nu cad sub incidența reglementărilor legislației de mediu, ci sunt reglementate de legislația civilă. Particularitățile regimului juridic aplicabil regnului animal a fost enunțat încă în antichitate. În dreptul german exista o regulă potrivit căreia „orice pasăre sau animal aflate în libertate pe un fond forestier fără stăpân, nehrănite de mâna omului sunt darul lui Dumnezeu și nu aparține nimănui” [15, p.298]. Se desprinde un caracter specific regnului animal aplicabil și astăzi, anume faptul că animalele sălbatice se află în libertate în mediul lor de existență.

Potrivit celor menționate supra, concluzionăm că noțiunea de regn animal constituie totalitatea unor specii de animale care viețuiesc în mod natural pe uscat, în apă, adică acelea care sunt fără deținător [5, art.1, alin.1.]. Ordinul nr. 523/2008 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii României nr. 205/2004 privind protecția animalelor definește „animalele sălbatice” ca fiind toate animalele, exceptându-le pe cele domestice și pe cele de companie.

Legea privind lumea animală a Federației Ruse [6] și a Republicii Kazahstan utilizează noțiunea de „faună” într-o manieră uniformă, prin care se înțelege totalitatea organismelor de tot felul, de animale sălbatice care trăiesc permanent sau temporar într-o stare de libertate naturală, precum și resursele naturale ale platoului continental și zona economică exclusivă a statului.

Potrivit legiuitorului rus, regnului animal constituie un sistem de organisme vii ale tuturor animalelor sălbatice aflate în libertate naturală, care temporar sau permanent populează teritoriul statului și formează nemijlocit parte integrantă a resurselor naturale. Identificăm nemijlocit, drept obiecte a regnului animal, doar animalele sălbatice și habitatul acestora.

Cercetătorul rus N.N. Vedenin nu este întru totul de acord cu formularea legală a noțiunii de regn animal. După cum s-a menționat și supra, nu se face delimitarea clară între catego-

tion...””, while domesticated animals are „those animals that have been domesticated or tamed, they live around the house and satisfy human needs in the form of food or serve to perform some work or for leisure”.

Russian doctrine makes a clear distinction between the legal regime applicable to wild animals of hunting interest and domestic animals, which are not subject to the regulations of environmental legislation but are regulated by civil law. The specifics of the legal regime applicable to the animal kingdom have been set out since ancient times. In German law there was a rule according to which „any bird or animal at large on a forest floor without an owner, untended by man, is the gift of God and belongs to no one” [15, p.298]. A specific characteristic of the animal kingdom that is still applicable today is that wild animals are free in their environment.

According to the above, we conclude that the concept of animal kingdom constitutes the totality of species of animals living naturally on land, in water, i.e., those that are without keepers [5, art.1 para.1.] Order No 523/2008 approving the Methodological Norms for the application of Romanian Law No 205/2004 on the protection of animals defines „wild animals” as all animals except domestic and pet animals.

The Law of the Russian Federation [6] and of the Republic of Kazakhstan on the animal world uses the term „fauna” in a uniform manner, which means all organisms of all kinds of wild animals living permanently or temporarily in a state of natural freedom, as well as the natural resources of the continental shelf and the exclusive economic zone of the State.

According to the Russian legislation, the animal kingdom constitutes a system of living organisms of all wild animals living in natural freedom, which temporarily or permanently populate the territory of the state and form an integral part of the natural resources. We identify only wild animals and their habitat as objects of the animal kingdom.

The Russian researcher Vedenin N.N. does not entirely agree with the legal formulation of the notion of animal kingdom. As mentioned above, there is no clear distinction between the categories of wildlife and animal

riile de faună sălbatică și regn animal, acestea fiind folosite în mod interschimbabil. Ținem să menționăm, că legiuitorul rus reglementează doar regimul juridic aplicabil animalelor aflate în condiții naturale în libertate, nefiind reglementată soarta altor animale (de ex.: domestice, cele aflate în semicaptivitate sau folosite în scopuri experimentale ori științifice).

Analizând Legea regnului animal a Republicii Kîrgîzstan [22] și a Armeniei [23], putem ferm concluziona că conceptul de „regn animal” se răsfrânge doar asupra animalelor sălbatice ce viețuiesc în libertate în condiții naturale.

Legislația Republicii Belarus [24, art.1, p.20] expune că: „regnul animal constituie o componentă a mediului, a resurselor naturale regenerabile, care cuprinde un ansamblu de animalele sălbatice protejate ce în mod permanent sau temporar viețuiesc pe teritoriul Republicii Belarus, inclusiv animalele sălbatice aflate în captivitate”. Conform unei opinii doctrinare [8, p.252], în componența regnului animal nu pot fi incluse animalele sălbatice aflate în captivitate. Totodată, făcând precizări referitoare la delimitarea animalelor domestice de cele sălbatice, constatăm că de fapt ultimele apar și viețuiesc în mod natural, în libertate, fără intervenția considerabilă a omului. Este necesar de a lua în considerare faptul, că în unele situații reproducerea animalelor sălbatice rare, pe cale de dispariție și de interes vânătorească în marea parte este dirijată de om.

Animalele sălbatice ca un sistem integrat a regnului animal viețuiesc în limitele teritoriale ale statului. Prezintă dificultăți situațiile în care populațiile de animalele sălbatice de interes cinegetic migrează, aducând atingere populațiilor faunistice nemigratoare; în vederea controlului migrației acestora, apar anumite dificultăți, rezumându-se la un management și monitoring cinegetic eficient din partea autorităților abilitate în acest sector.

Concluzii. Putem afirma cu certitudine că regnul animal constituie obiect al raporturilor de mediu, deoarece totalitatea unor specii de animale viețuiesc în mod natural pe uscat, în apă, în atmosferă sau în sol. Ca criteriu de identificare a regnului animal este faptul aflării animalelor sălbatice în condiții de libertate. Analizând doctrina de specialitate, putem concluziona că acest indiciu este unul primordial în

kingdom, which are used interchangeably. It should be noted that the Russian legislator only regulates the legal regime applicable to animals living in the wild in the wild and does not regulate the fate of other animals (e.g., domestic animals, animals in semi-captivity or animals used for experimental or scientific purposes).

Analyzing the Animal Kingdom Law of the Kyrgyz Republic [22] and Armenia [23] we can firmly conclude that the concept of „animal kingdom” only applies to wild animals living in the wild under natural conditions.

The legislation of the Republic of Belarus [24, art.1 p.20] states that: „the animal kingdom is a component of the environment, of renewable natural resources, comprising a set of protected wild animals, permanently or temporarily living on the territory of the Republic of Belarus including wild animals in captivity”. According to a doctrinal opinion [8, p.252], the animal kingdom cannot include wild animals in captivity. At the same time, by clarifying the distinction between domesticated and wild animals, we note that the latter in fact occur and live naturally, in the wild, without considerable human intervention. It should be borne in mind that, in some cases, the breeding of rare, endangered wild animals of hunting interest is largely directed by humans.

Wild animals as an integral system of the animal kingdom live within the territorial limits of the state. Difficulties arise when populations of wild animals of hunting interest migrate, harming non-game wildlife populations. Difficulties arise in controlling their migration, which is limited to effective management and monitoring of hunting by the authorities responsible for this sector.

Conclusions. We can state with certainty that the animal kingdom is the subject of environmental relationships, since all animal species live naturally on land, in water, in the atmosphere or in the soil. The criterion for identifying the animal kingdom is the fact that wild animals live in the wild. An analysis of the literature leads to the conclusion that this is a key indicator for formulating the concept of animal kingdom.

Wild animals in captivity can only be the subject of environmental relations in the con-

vederea formulării conceptului de regn animal.

Animalele sălbatice aflate în captivitate pot constitui obiectul raporturilor de mediu doar în contextul protecției, reproducerii sau formării unor colecții zoologice. Ca urmare, acestor categorii de animale sălbatice nu vor fi aplicate prevederile legale specifice regnului animal (de exemplu protecția habitatului), ci alte norme specifice.

Deși regnul animal constituie cea mai valoroasă componentă a mediului, acestea îi sunt aduse atingeri în maniera în care ele capătă un caracter neregenerabil (în cazul speciilor introduse în Cartea Roșie și aflate pe cale de dispariție) sau restabilirea speciilor poartă un caracter durabil.

text of protection, reproduction or the formation of zoological collections. As a result, it is not the legal provisions specific to the animal kingdom (e.g., habitat protection) that will apply to these categories of wild animals, but other specific rules.

Although the animal kingdom is the most valuable component of the environment, it is affected in a way that makes it non-renewable (in the case of species listed in the Red Book and threatened with extinction) or that makes its restoration sustainable.

Referințe bibliografice

Bibliographical references

1. Constituția Republicii Moldova nr. 1 din 29.07.1994. Publicat: 29.03.2016 în Monitorul Oficial Nr. 78. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=128016&lang=ro#.
2. Legea nr. 1515 din 16.06.1993 privind protecția mediului înconjurător. Publicat: 30.10.1993 în Monitorul Oficial Nr. 10. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=132845&lang=ro#.
3. Legea nr. 439 din 27.04.1995 Regnului animal. Publicat: 09.11.1995 în Monitorul Oficial Nr. 62-63. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=132341&lang=ro.
4. Legea Nr. 1102 din 06.02.1997 cu privire la resursele naturale. Publicat: 19.06.1997 în Monitorul Oficial Nr. 40, art. Nr. 337. Data intrării în vigoare: 19.06.1997, art.1.
5. Legea nr.205/2004 privind protecția animalelor, republicată. Legea nr. 205/2014 republicată 2014. Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.320 din 30.04.2014, art.1, alin.1.
6. Legea Federației Ruse nr.53-FZ privind lumea animală din 24.04.1995, Закон Республики Казахстан от 9 июля 2004 года Nr. 593-II Об охране, воспроизводстве и использовании животного мира, art.1, p.10. Disponibil: https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z040000593_.
7. HOTĂRÂREA PARLAMENTULUI Nr. 1546 din 23.06.1993 pentru aderarea Republicii Moldova la unele convenții în domeniul protecției mediului înconjurător și ratificarea Convenției privind diversitatea biologică. Publicat: 30.06.1993 în Monitorul Oficial Nr. 006. Promulgat: 23.06.1993. Disponibil: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=LEGISSUM%3A128102>.
8. BALAȘENKO S.A. ș.a., Dreptul ecologic, Minsk, 2008. 874 p.
9. BOGOLIUBOV S.A., Dreptul ecologic, Moscova, 2011. 482 p.
10. GUSEV R.K., Dreptul ecologic, Moscova, 2001. 208 p.
11. DUȚU Mircea, Dreptul mediului, tratat vol. II, Ed. Economică, București, 1998. 351 p.
12. DUȚU Mircea, Dreptul mediului, Ediția a 2-a, Editura C.H. Beck, București, 2008. 544 p.
13. DUȘCĂ Anca Ileana, Dreptul mediului, Editura Universul Juridic, București, 2014. 177 p.
14. EROFEEV B.V., Dreptul ecologic al Federației Ruse, Moscova 2001. 565 p.
15. KALININ I.B., Dreptul resurselor naturale, Tomsk, 2009. 350 p.
16. LUPAN Ernest, Dreptul mediului, Ed. Lumi-

- na Lex, București, 2001. 366 p.
17. LUPAN Ernest, *Tratat de protecție a dreptului mediului*, Editura C.H. Beck, București, 2009. 665 p.
 18. MARINESCU Daniela, *Tratat de dreptul mediului*, Ediția a III-a, Editura Universul Juridic, București, 2008. 773 p.
 19. TROFIMOV Igor, *Dreptul mediului*, Tipografia „Elena-V.I.”, Chișinău, 2000. 222 p.
 20. TROFIMOV Igor, ARDELEAN Grigore, CREȚU Andrian, *Dreptul mediului*, Chișinău, 2015. 320 p.
 21. ZAMFIR Pavel, *Dreptul mediului, Partea specială (curs introductiv)*, Chișinău, 1998. 237 p.
 22. Закон Кыргызской Республики «О животном мире» от 17 июня 1999 года №59. Disponibil: <http://cbd.minjust.gov.kg/act/view/ru-ru/224>.
 23. Закон Республики Армения «О животном мире» от 3 апреля 2000 года. Disponibil: https://base.spinform.ru/show_doc.fwx?rgn=7454.
 24. Закон Республики Беларусь «О животном мире» от 10 июля 2007 г. № 257-3. Disponibil: https://kodeksy-by.com/zakon_rb_o_zhivotnom_mire.htm.
 25. https://ro.wikipedia.org/wiki/Cartea_Ro%C8%99ie_a_Republicii_Moldova.

Despre autori:

Igor TROFIMOV,

*doctor în drept, conferențiar universitar,
șef al Catedrei „Drept privat”
a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI,
e-mail: itrofimov@mail.ru
ORCID: 0000-0003-4192-8609*

Evghenia GUGULAN,

*doctorandă, asistent universitar,
Catedra „Drept privat”
a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI,
e-mail: eugenia.gugulan.@mai.gov.md
ORCID: 0000-0002-5960-1164*

About authors:

Igor TROFIMOV,

*PhD, associate professor,
head of the “Private Law” Chair
of the Academy “Ștefan cel Mare” of the MIA,
e-mail: itrofimov@mail.ru
ORCID: 0000-0003-4192-8609*

Evghenia GUGULAN,

*PhD student,
university assistant, “Private Law” Chair
of the Academy “Ștefan cel Mare” of the MIA,
e-mail: eugenia.gugulan.@mai.gov.md
ORCID: 0000-0002-5960-1164*